

NOTĂ DE PREZENTARE

privind personalitatea lui **Klepner Eliezer Laci (1916–2009)** și importanța valorificării memoriei sale în spațiul public al orașului Huedin

1. Context

Comunitatea evreiască din Huedin a reprezentat, până în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, una dintre componentele esențiale ale vieții economice, sociale și culturale ale orașului, ajungând la aproximativ 20% din populație la începutul secolului XX.

Evenimentele dramatice din anul 1944 – evacuarea, concentrarea în incinta sinagogii și deportarea evreilor din Huedin către ghetoul din Cluj și ulterior către lagărele de exterminare de la Auschwitz-Birkenau – au dus la distrugerea aproape completă a acestei comunități .

În semn de recunoaștere a contribuției istorice a acestei comunități și a tragediei care a dus la dispariția ei, prin **Hotărârea Consiliului Local Huedin nr. 39/28.02.2014**, data de **6 Mai a fost instituită ca Ziua Comunității Evreiești din Huedin** .

Această hotărâre consacră la nivel oficial obligația morală a comunității locale de a păstra vie memoria evreilor din Huedin.

2. Cine a fost Klepner Eliezer Laci

Klepner Eliezer Laci (1916–2009) a fost:

- supraviețuitor al Holocaustului;
- originar din Huedin, deportat în anul 1944 la Auschwitz;
- martor direct al tragediei comunității evreiești locale;
- autor al unei lucrări memorialistice de referință.

După război, a emigrat în Israel, dar a rămas profund legat de orașul natal și de memoria comunității evreiești din Huedin.

3. Importanța lucrării sale memorialistice

Lucrarea sa, „**Igy emlékszem Bánffyhunyadra**” („**Așa-mi amintesc eu despre Huedin**”), publicată la Tel-Aviv în anul 1990, reprezintă:

- o mărturie directă despre viața comunității evreiești din Huedin înainte de Holocaust;
- o reconstrucție documentară și afectivă a spațiului evreiesc local;
- un act de recuperare a memoriei unei comunități distruse.

Autorul a realizat și un **plan al orașului Huedin**, marcând principalele repere ale vieții evreiești (sinagogă, școli religioase, cimitire etc.), contribuind astfel la conservarea unei geografii istorice dispărute .

Prin această lucrare, Klepner a oferit generațiilor viitoare nu doar informație, ci și **o lecție de memorie și responsabilitate**.

4. Contribuția la comemorarea victimelor Holocaustului

Klepner Eliezer Laci a fost implicat activ în realizarea **monumentului comemorativ din cimitirul Haloni (Tel-Aviv, 1988)**, dedicat evreilor din Huedin și împrejurimi deportați și exterminați în timpul Holocaustului .

Acest monument:

- conține numele victimelor;
- include cenușă adusă din crematoriile de la Auschwitz;
- constituie un loc de reculegere pentru supraviețuitori și descendenții acestora.

Prin această implicare, Klepner devine nu doar martor al istoriei, ci și **păstrător și promotor activ al memoriei colective**.

5. Relevanța pentru comunitatea locală și cadrul instituțional

Memoria lui Klepner Eliezer Laci este strâns legată de demersurile instituționale ale orașului Huedin de recuperare a trecutului său multicultural.

Instituirea, prin **HCL nr. 39/2014**, a **Zilei Comunității Evreiești din Huedin (6 Mai)** oferă cadrul oficial pentru:

- comemorarea victimelor Holocaustului;
- valorizarea contribuției evreilor la dezvoltarea orașului;
- promovarea educației istorice și civice.

În acest context, inițiativa amplasării unui **cod QR informativ la imobilul în care a locuit Klepner Eliezer Laci**:

- completează simbolic și educativ măsurile deja adoptate de autoritățile locale;
- creează o legătură între memoria individuală și memoria colectivă;
- contribuie la dezvoltarea unei **pedagogii a memoriei**, orientată spre formarea unor cetățeni empatici și responsabili .

6. Concluzie

Klepner Eliezer Laci reprezintă o personalitate emblematică pentru memoria evreilor din Huedin:

- supraviețuitor al Holocaustului,
- martor al tragediei,
- autor al unei lucrări fundamentale,
- inițiator al comemorării victimelor.

În corelație cu prevederile **HCL nr. 39/2014**, valorificarea memoriei sale prin amplasarea unui cod QR la locuința în care a trăit constituie un demers legitim, necesar și oportun, care consolidează identitatea comunității locale și contribuie la transmiterea responsabilă a trecutului către generațiile viitoare.